

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Nisi pauper affectu sis, vix satis affectus eris in pauperes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

Nisi pauper affectu sis, vix satis affectus eris in pauperes.

RATIO EST. Quia vix satis affectus eris in pauperes, si ex parte tantum necessitatibus eorum prospicias; & qua etiam parte prospicias, multum deficias.

Sed nisi pauper affectu sis, ex parte tantum necessitatibus pauperum prospicias; & qua etiam parte prospicias multum in illa deficies.

Ergo & vix satis affectus eris in pauperes; nec quod debes exsolves, nec te omnia misericordia sanam fructu privabis, sed te culpa reum & poena consequentem consues.

PRIMA propositio probe intellecta, probe probata est; atque etiam ut apertius intelligatur, non est longiori opus discursu. Quis enim illum satis affectum erga iustitiam & suos creditores credat, quibus cum debeat centum quae possit commodè reddere, reddat tantum quinquaginta quae non sint etiam satis probati pretii? Quis illum satis affectum ad pietatem & obedientiam pronuntiare auit, qui cum totam probet & deberet quadragesimam jejunare, mediam tantum observet, & laxius quam jejunii leges ferant, Nonne propterea condemnatus est Saul, quod ex duobus quae à Samuele mandatis acceperat, unum penitus non praestitit; & aliud ex parte tantum explevit? Nonne hoc erat eorum vitium quibus Dominus per Prophetam: *Eccc in die jejunii vestri invenitur voluntas vestra.* Et quibus per seipsum: *Va qui decimatis mentham & anethum & cymimum, & reliquistis quae graviora sunt legi, iudicium, & misericordiam & fidem. Hac oportuit facere, & illa non omittere.*

Sic planè cum ex multis, ut post dicitur, partibus, necessitati pauperum sit à nobis prospiciendum: quis credat suo satis muneri facere, si cum possit & teneretur omnes explere partes, unam tantum attingat, in qua etiam obeunda, multum deficiat? *Vos non intratis, nec introeuntes sinu iustiarum.* Q. d. Dominus: cum utrumque praestandum esset, neutrum facitis. Et licet in introducendis aliis videamini vestram conferre iadustriam; vos tamen in hac parte ita deficitis, ut nihil restet quod praestetis. Quod illud spectat: *Omni habenti dabitur & abundabit ei autem qui non habet, & quod videtur habere, auferetur ab eo:* Unde sequitur: *& inutilem servum esse in tenebris exteriores.* Nempe inutilis servus qui quod debet non facit; & qui quod etiam facit, non bene facit.

Haynesius pars tertia.

IL PUNCTUM.

SED nisi pauper affectu sis, ex parte tantum necessitatibus pauperum prospicias; & qua etiam parte prospicias, multum deficies.

Pauperem affectu esse, perinde est, ac non affectum esse divitiis. Sicut enim dives in Scripturis dicitur, non is tantum qui divitias possidet, sed qui vel cum affectu possidet vel possidere desiderat, vel non possidere metuit: sic pauper spiritu & affectu qui si ve careat, si ve abundet divitiis, aulo earum affectu tenetur. Unde est illud Sapiētis: *Est quasi dives cum nihil habeat: & est quasi pauper cum in multis divitiis sit.* Nisi tu autem sis ita pauper & nullo plane inordinato affectu circa divitias movearis, ex parte tantum necessitatibus pauperum providebis: nam illa inordinata cordis affectio, si te omnino non impediatur largiendo aliquid, obstabit tamen quò minus tantum largiaris, quantum necesse est, seu quantum pauperis exigit praefata necessitas.

Vel enim simulabis te nescire, vel non posse, vel esse alios qui commodius possint: aut denique non teneri, licet esse possit praecipuum quando videlicet satis apparet pauperum extrema indigentia. Tunc enim illud divinum valet praecipuum: *Ego precipio tibi ut avertas manum fratris tuo egeno & pauperi qui tecum versatur in terra.* Id est, quem nosti pauperem. Alioquin, si non parvis sit, occidisti, ait S. Ambrosius, refertque D. Thomas, ubi de his expresse agit. Jam verò quid est quod tunc à dando te avocet nisi affectus depravatus? Cum enim, ut supponimus, non ignores extremam illam pauperis necessitatem, cum probe possis illi succurrere, cum satis scias quanta inde luera vel detrimenta importentur, prout debi: um persolveris vel neglexeris, quid est quod illud negligas, nisi quia nolis? aut quid est quam obrem nolis, nisi quia nolis illud amas quod esset dandum? Rectè enim D. Augustinus: *Cum super sua terrena diliguntur, arctius adhaerent quam concupiscentia stringunt: aliud est enim nolle incorporare quae desunt, aliud jam incorporata detrahere.* Quod si dicas te nescire unquam extremam egeni necessitatem, vide quid dicas, & hic vide fallaciam quam Dominus vocat divitiarum: sic enim divitiarum fallunt te amantes, sic inducunt illos in eam mentem ut sibi fingant se nescire quod sciunt, vel quod scire possunt, & quod nescire peccatum est. Quod aptè Sapiens sic expressit: *Ani-*

Prov. 13.

Deut. 15.

2. 2. 9. 32.

a. 5.

Ep. 43.

ProV. 13. *ma dolosa errant in peccatis: Iusti autem misericordes sunt, & miserentur, id est, qui non sine ceteris ambulant, sibi fingunt non id esse peccatum quod appetunt: qui autem iusti sunt & sinceri nihil tale fingunt, sed quando exercenda est misericordia, tunc illam verè colunt & exercent.*

Laz. 2. *Quod si etiam dicas te non semper posse, te tuas habere necessitates quibus provideas, vide hic iterum quam sint fallaces tuæ divitiæ seu divitiarum cupiditates; vide an quas dicis necessitates, sint meræ vanitates, & profusi sumptus; vide nùm tibi quadret illud Prophetæ, quamque sic expavefcendum: In aliis tuis inventum est sanguis pauperum & innocentum; Id est, in laxis illis vestibus quæ ne deessent, illud pecuniarum exhaustum est quod multis alendis pauperibus sufficiebat & cujus defectu perierunt.*

Aut si forte mavis in futuros & impendentes adversos casus quod non largiris reservare, ac dum interim fame pauperes enecantur, tu vanas tuas sollicitudines quas mentito nomine vocas necessitates nutrias ac sustentas, an te tuo parabis solum debito? Cave id putes, nam vel hoc solo nomine quo sunt superflua quæ tu reservas non sunt tua sed pauperum, quo sensu dixit sanctus Basiliius, & refert etiam Divus Thomas loco supra memorato: Panis est famelicis quem tu tenes; nudi tunica quam in conclavi conservas: discalceati calceus qui penes te marcescit: indigentis argentum quod possides inhumatum. Et horum radix malorum sola est cupiditas non repressa, solum illud quod non sis affectu pauper.

AT QUE ut etiam liberalius tecum agam, quam tu agas cum egenis: non immorabor diutius in his quæ à te omittuntur; nec ultra quærã an satis sit quod largiris, sed quali animo largiaris videamus: & quod est alterum propositionis caput, quam multum in hac etiam parte deficiat quam obire videris, expendamus.

Ecclesi. 32. *Nonne quod in largiendo præcipuè commendatur, est, hilaris ac promptus animus, qui quod agit, libenter agat? Nonne sic expresse Scriptura; Bono animo gloriam reddo Deo: tu omni Rom. 12. dato hilarem fac vultum tuum. Qui miseretur, 2. Cor. 9. in hilaritate. NON ex tristitia, aut ex necessitate, hilarem enim datorum diligit Deus. Nonne quibus illa deest in tribuendo hilaritas multum illis deest in hoc ipso quod tribuunt? At responde, quibus illa deest hilaritas, nisi quibus ipsa deest de qua nobis hic quæstio, paupertas spiritus & affectus? Nonne quanta est rei dandæ cupiditas, tanta est datæ tristitia? & quando est ista major*

tristitia, tantò est illa minor hilaritas quæ summa esse debuerat?

O quam verè sanctus Augustinus; Plerumque sit à tristibus & murmurantibus ut carcant te alio interpellant, non ut reficiant viscera indigentis. Si panem dederis tristis, & meritis perdis disti. O pavendam sententiam.

In Ps. 40.

III. PUNCTUM.

HINC igitur evidenter patet quod nisi pauper affectu fuerit, vix satum affectum erit in pauperes: Vix satisfacies debito succurrendi pauperibus in extrema illorum necessitate: vix illud faceberis debitum; vix illam agnosces necessitatem; aut si quam forte agnoscis, dolebis te id scire quod ignorare non potes, & quidquid in illo dolore dones, donum ira detereatur, ut fructu suo careat. Hinc aptè Sapiens: Qui amat divitias, fructum non capiet ex eis, Nam vel amore, sibi eas reservabit: vel amorem earum reservans non nisi tristis dabit quidquid dederit: quod utrumque perinde est infructuosum. Unde & Ailius etiam opportuè: Nihil est iniquius, inquit, quam amare pecuniam, hic enim animam suam venalem habet, quoniam in visa sua projecit animam suam. Quali diceret, mavult pecuniam quam animæ salutem: pecuniã illã quam sibi servat, sibi suam vendit & perdit animam, dum magis prospicit conservandæ pecuniæ quàm servandæ animæ. Qua profectò in te videtur omnem exuisse humanitatem & sine ulla misericordiæ visceribus crudelem vitam ducere.

Ecclesi. 5.

Ecclesi. 10.

Quod & Propheta, more suo, sic insigniter obvelavit: Et dixit Ephraim; dives effectus sum, inveni idolum mihi: Nempe divitias seu divitiarum affectum quem ut idolum odit, qui non est pauper affectu & velut quidam idololatra, quæ sunt divini cultus & salutis animæ, penè videtur abjicere.

Osee 12.

Quamobrem, Divitiis si affluant, nolite cor apponere, si cor non apposeris, facile fluent è tuis manibus in manus pauperum; si verò consideraveris quã inaniter aliunde fluant, non minus facile persuaderis cor illis tuum non apponere, ne tu cum illis effluas & pereas. Sic illa duo simul inter se conveniunt, cor non apponere divitiis, & divitiis libenter elargiri, ut utrumque sibi vicissim serviat & obsecundet. Non est videlicet divitiis cor apponendum ut illis libenter largiaris: Si verò etiam libenter largus fueris, sic disces cor non apponere: Quemadmodum aileasio facit præcepta servare, ut ait sanctus Augustinus, & præcepta servata faciunt dilectionem: sic de contemptu

Ps. 62.

1782. in
Luan.

temptu pecuniarum ad eleemosynas, & de eleemosynis ad contemptum pecuniarum. S. Joannes Chrysoft. Dans, inquit, eleemosynam sicut oportet dare, dicit aspernari divitias: Qui pecunias didicit aspernari, malorum radicem excidit: itaq; non minus accipit quam praeferat beneficium, non eo solum quod debitum est restituitur sit eleemosyna reposita, verum & quod anima sapiens & alta fiat & divites. Qui dat eleemosynam dicit non admirari pecunias, neq; aurum. Hac autem instructus mente

maximum in caelum ascendendi principium accipit, & innumeras contentiones, & litis, & invidia, & tristitia sustulit occasiones; Atque in unum multa contrahens: Cum velit pauper fieri, sus purgas oculos anima. Quasi diceret, quod purgatus animae oculus contulit acquirendae paupertatis: hoc acquisita paupertas refert oculo animae magis ac magis semper purgando.

De his vide plura, Verbo Eleemosyna, in hac & sequenti parte.

Hom. 36.
ad pop.

HAC Hebdomada, quae supersunt consideranda ex sermone Domini, referuntur ad septem Petitiones Orationis Dominicae, ibidem expressas, quibus quia singula vitia quae dicuntur capitalia opponuntur; ex hac potissimum oppositione veritates practicae deducuntur.

FERIA SECUNDA.

DE PRIMA PETITIONE ORATIONIS DOMINICAE, CUI SUPERBIA OPPONITUR.

Sanctificetur nomen tuum. Matth. 6. & Luc. 13.

VERITAS PRACTICA.

Primae petitioni prima se opponit superbia; quod illa petit, hoc ista impetit.

RATIO EST, Quia quid prima petitio petit, est, ut ante omnia divinum celebratur nomen.

Atqui hoc prima impetit & expugnat superbia.

Ergo prima petitionis prima se opponit: & quod illa recte petit, ista directe impetit. Unde profecto est, ut, quam sit damnosa superbia, manifestum agnoscat.

I. PUNCTUM.

IN duobus Evangelij locis ac diversis, ut putatur, temporibus, pronuntiata est haec celestis & divina oratio, quae Domini seu Dominica nuncupatur. Primum quidem hic continuans suum sermonem Dominus, tunc vero post interrogatus de orandi modo, sic ubiq; nos idem edocet, Cum oratis dicitis, Pater noster qui es in caelis, Sanctificetur nomen tuum. Haec est prima petitio de qua prius quam mediteris, agnosce hic & venerare in Christo Domino tria illa notissima Divinitatis attributa, quorum primum est Bonitas quae in eo apparet, quod ita particulatim & distincte nos docere voluerit quid esset orandum. Secundum est Sapientia quae relucet in admira-

bili structura huius orationis, in qua & precatio bonorum, & deprecatio malorum tali ordine connectuntur, ut quae sunt potiora, praecedant; & sic paucis omnia verbis comprehendantur, nihil ut desit petendum, quod non in aliqua petitionum includatur. Tertium est Potentia quam manifeste declarat, promittendo certum huic orationi effectum, dummodo sincere, ex animo, & non fide pronuntietur. Non enim omnes sincere orant, non omnes ex animo volunt quod ore postulant, aliud ore petunt, & aliud corde appetunt. Septem nequitiae sunt in corde viri, ut ait Sapiens, id est septem capitalia vitia quae septem petitionibus huius orationis dominicae sic opponuntur, ut vel non sit pronuntianda oratio, vel deponendum vitium. O felicem necessitate deponendi vitij cum quo nec ipsa legitime possit oratio dominica pronuntiar!

Ac primae quidem petitioni primum se opponit vitium, nempe superbia, quae hoc ipsum plane expugnat & impetit quod illa petit. Quid est enim quod prima petit petitio, quid est dicere, quid est à Deo petere, cum illi dicitur: Sanctificetur nomen tuum? Expende accuratè, & discere illud esse quod primum est ex omnibus desiderandis optandum & petendum; nempe ut agnoscat Deus ab omnibus, ut ante omnia divinum celebratur nomen, ut de Deo omnes magnifice sentiant & loquantur: ut quàm sit sanctus, quàm

R 2

Prov. 26.

Luc. 13.